

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(1049)

218. posiedzenie
Komisji Ustawodawczej
w dniu 23 lipca 2009 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 618, druki sejmowe nr 131, 617, 1624 i 1624-A).
2. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk senacki nr 625, druki sejmowe nr 1999 i 2129).
3. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (druk senacki nr 615, druki sejmowe nr 2073 i 2158).

(Początek posiedzenia o godzinie 9 minut 05)

(Posiedzeniu przewodniczą przewodniczący Piotr Zientarski oraz zastępca przewodniczącego Bohdan Paszkowski)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Witam serdecznie na posiedzeniu senackiej Komisji Ustawodawczej. Serdecznie wszystkich witam. *(Rozmowy na sali)*

Proszę już zamknąć drzwi, rozpoczynamy obrady.

W pierwszym punkcie porządku obrad przewidziane jest rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw, druk senacki nr 30, druki sejmowe nr 131, 617 i 1624.

Serdecznie witam gości przybyłych na nasze posiedzenie. W szczególności witam pana ministra Andrzeja Czumę, pana wiceministra Zbigniewa Wrone, przedstawiciela Naczelnej Rady Adwokackiej pana mecenasa Andrzeja Siemińskiego. Pozostałych gości również serdecznie witam.

Przystępujemy do realizacji porządku obrad.

Na wstępie poprosiłbym pana ministra, aby zapoznał nas z ogólną koncepcją ustawy. Bardzo proszę, Panie Ministrze.

Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma:

Ustawa o zmianie ustawy o prokuraturze opiera się na kilku zasadniczych postanowieniach, które przedstawię państwu w wielkim skrócie, ponieważ zakładam, że wszyscy uczestnicy posiedzenia przeczytali tę ustawę, a więc nie będę nudził nikogo na tej sali, a Wysokiej Komisji tym bardziej.

Do zasadniczych założeń ustawy należy oddzielenie funkcji ministra sprawiedliwości od funkcji prokuratora generalnego. Mechanizm tego oddzielenia państwo znacie. Chciałbym podkreślić bardzo stanowczo, że po wprowadzeniu tej reformy pozostają uprawnienia kontrolne rządu Rzeczypospolitej Polskiej oraz władzy ustawodawczej Rzeczypospolitej Polskiej wobec prokuratury. Pojawiała się w tym zakresie, generalnie mówiąc, obawa krytyków tej ustawy, którą podzielałem, bo uważam, że legalnie wybrane władze Rzeczypospolitej Polskiej: ustawodawcza i wykonawcza, muszą mieć uprawnienia i mechanizmy kontrolne, które pozwolą na wgląd w samodzielnie działającą prokuraturę.

Opowiadam się za samodzielnie działającą prokuraturą, jak również za niezależnością działania prokuratora w konkretnej sprawie, ponieważ uważam – i taka jest filozofia osób i organizacji, które stoją za tą zmianą ustawy – że to budzi poczucie odpowie-

działności również prokuratorów najniższego szczebla, bo o nich myślę przede wszystkim w trakcie tej reformy, daje poczucie odpowiedzialności za prowadzoną sprawę.

Mechanizmy kontrolne, które zostały zapisane w ustawie przyjętej przez Sejm, są w gestii kilku instytucji: prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, prezesa Rady Ministrów, ministra sprawiedliwości, jak również Sejmu. Gdyby Wysoka Komisja chciała, abym szczegółowo wymienił te mechanizmy, to oczywiście w każdej chwili służę odpowiedzią na te pytania, Panie Przewodniczący. Chcę jednak podkreślić, że zostały przewidziane mechanizmy kontrolne.

Ponadto ta ustawa wprowadza instytucję dotychczas mało rozwiniętą w prokuraturze, mówiąc potocznie, a mianowicie większą transparentność w zakresie powoływania na stanowiska kierownicze w prokuraturze.

Tyle chciałbym powiedzieć. Gdyby Wysoka Komisja chciała zadać pytania, to ja i moja ekipa jesteśmy gotowi udzielić odpowiedzi.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

Faktycznie, ekipa ministerstwa jest dzisiaj bardzo silna, licznie reprezentowana. Może jednak na początek głos zabierze ktoś z państwa gości nie z ministerstwa. Widzę wśród gości spoza ministerstwa pana mecenasa Siemińskiego, którego już witałem, i przedstawiciela Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, pana Adama Bodnara, którego witam serdecznie.

Czy ktoś z zaproszonych gości chciałby zabrać głos bądź zająć stanowisko wobec wypowiedzi pana ministra? Nie widzę zgłoszeń.

Otwieram dyskusję.

Pan senator Gogacz zgłosił się pierwszy.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Stanisław Gogacz:

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze!

Zgadzam się z intencją inicjatorów tej nowelizacji dotyczącą rozdzielenia tych dwu instytucji. Pan minister zwrócił uwagę – i zaakcentował to bardzo mocno – na troskę o wykształcenie mechanizmu kontrolnego nad instytucją, która zostanie oddzielona. Zgodnie z obecnym stanem prawnym będą to dwie osobno istniejące, autonomiczne instytucje. W kontekście tej wypowiedzi chciałbym zapytać, jak należy rozumieć w znowelizowanym tekście zmianę w art. 1 odnoszącą się do art. 10e ust. 1. To jest na stronie 4 druku senackiego.

Mianowicie prokurator generalny przedstawia prezesowi Rady Ministrów, nie później niż do końca pierwszego kwartału roku następnego, sprawozdanie z rocznej działalności prokuratury. Byłoby to oczywiście zrozumiałe pod względem literalnym, ale w kontekście wcześniejszych zapisów, ratio legis tej nowelizacji, treści druków sejmowych prokurator generalny przedkłada Sejmowi roczne sprawozdanie z działalności prokuratury. Co prawda w kontekście naszych uprawnień senackich obecnie mniej rzeczników przedstawia Senatowi sprawozdania, bo nie będzie ich przedstawiał rzecznik praw pacjenta, ale w Sejmie tych sprawozdań jest bardzo dużo. Co sprawiło, że ta legislacja przebyła tak długą drogę od punktu z przywołanego druku sejmowego do punktu z druku senackiego? To tyle na razie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Proszę bardzo.

Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma:

Pośpiesznie i krótko odpowiadam: tak było w projekcie poprzednio, a teraz jest już inaczej. Dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.
Jeszcze pan senator Gogacz.

Senator Stanisław Gogacz:

Panie Ministrze, mam druk nr 131, bardzo wczesny, z listopada 2007 r. Faktycznie tak jest.

(Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma: No tak.)

Dobrze, dziękuję bardzo.

(Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma: Dziękuję.)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Proszę bardzo, pan przewodniczący Paszkowski.

Senator Bohdan Paszkowski:

Mam pytanie, które kieruję do pana ministra. Pan minister wspomniał o pewnych instrumentach nadzoru i kontroli nad prokuratorem generalnym. Chciałbym, żeby pan minister – lub osoba przez niego upoważniona – wprowadził nas w tę tematykę z uwagi na to, że jest to nowe rozwiązanie w naszym systemie wymiaru sprawiedliwości czy wężej: wymiaru ścigania.

Następne pytanie. Czy według oceny ministerstwa konstrukcja zakładająca, porzucając od prokuratora generalnego i schodząc niżej, możliwość wyboru osoby tylko spośród kandydatów różnych gremiów samorządowych nie będzie ograniczać wyboru i będzie dobrze wpływała na wybór kandydatów najbardziej optymalnych z uwagi na zadania, jakie będą stawiane? Jak to będzie się miało do mechanizmu nadzoru i kontroli innych władz nad prokuraturą? To jest pytanie fundamentalne.

W jaki sposób pan minister wyobraża sobie realizowanie polityki w zakresie ścigania przestępstw, biorąc pod uwagę to, że w zasadzie rząd utraci czy w dużym zakresie będzie miał ograniczony bardzo istotny instrument oddziaływania na prokuraturę? Jak pan będzie postrzegał swoją rolę w zakresie ścigania przestępstw? Policja zostanie w gestii administracji rządowej, ministra spraw wewnętrznych i administracji, jeśli natomiast chodzi o prokuraturę, to, w myśl tej ustawy, mechanizmy oddziaływania na to, co będzie się działo, będą bardziej skomplikowane, subtelniejsze. A jednak rola prokuratury w zakresie ścigania przestępstw jest bardzo istotna, o czym przekonujemy się od roku 1989, z różnym doświadczeniem. Dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Udzielę za chwilę głosu panu ministrowi.

Bardzo prosiłbym natomiast pana przewodniczącego Bohdana Paszkowskiego o objęcie przewodnictwa, bo ja, niestety, muszę na pewien czas opuścić salę.

(Senator Bohdan Paszkowski: Rozumiem, że to za karę, tak?)

Pan marszałek Borusewicz gościł pięć członkiń Zarządu Kongresu Kobiet Polskich i skierował panie do mnie w celu przedstawienia propozycji zmian ustawowych.

(Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma: Widzę, że pan przewodniczący, podobnie jak ja, bardziej boi się kobiet niż Sejmu.) (Wesołość na sali)

Tak jest. Dziękuję bardzo.

(Przewodnictwo obrad obejmuje zastępca przewodniczącego Bohdan Paszkowski)

Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma:

Zwięźle odpowiem na pańskie pytania. Są trzy kwestie, jeśli dobrze zrozumiałem. Pierwsza sprawa. Politykę karną rozumiem w ten sposób, że jest ona określona przez ustawodawcę. Ustawodawca opisuje czyn niedozwolony, a następnie penalizuje wysokość zagrożenia ustawowego. Dokonuje tego ustawodawca trzyosobowy: Sejm, Senat i prezydent, tak jak sobie tę relację nawzajem ułożą. To jest dla mnie polityka karna. Moim zdaniem, wara ministrowi sprawiedliwości od próby zmiany penalizacji. Takie pokusy zmiany penalizacji dręczą niemal każdą ekipę polityczną. Każda chciałaby się popisać przed publicznością gotowością do ostrego karania, więc zapowiada, że będzie tym urywać głowę, a tamtych pakować do więzienia.

My, projektanci tej ustawy, nie mamy zamiaru przyznawać ministrowi sprawiedliwości jakiegokolwiek imperium w tej dziedzinie, uważamy bowiem, taka jest filozofia tych zmian, że zmniejszenie przestępczości w kraju możemy uzyskać poprzez zwiększenie skuteczności ścigania i karania, a nie poprzez wzmacnianie okrucieństwa kary. To jest odpowiedź na drugie pytanie.

Kolejne pytanie dotyczyło tego, jakie instrumenty zostały określone w tej ustawie. Są one następujące, wymieniam je, poczynając od pierwszego organu, jakim jest Sejm Rzeczypospolitej: uprawnienie do odwoływania prokuratora generalnego większością kwalifikowaną 2/3 głosów w przypadkach odrzucenia sprawozdania, to jest art. 10e ust. 5 ustawy, i sprzeniewierzenia się ślubowaniu, to jest art. 10f ust. 1.

Prezydent Rzeczypospolitej powołuje prokuratora generalnego. Tu nastąpiła pewna zmiana w toku prac legislacyjnych. Koleżanki i koledzy z Prawa i Sprawiedliwości naciskali, aby zmienić moją pierwotną – moim zdaniem bardzo dobrze uzasadnioną – koncepcję powoływania prokuratora generalnego przez prezesa Rady Ministrów. Uważam, że w ustroju Rzeczypospolitej Polskiej pan prezydent Rzeczypospolitej powołuje ministrów konstytucyjnych, a prokurator generalny nie jest ministrem konstytucyjnym i nie jest to stanowisko, na które powinien nominować prezydent. Takie było moje zdanie, ale ustąpiłem, czy ustąpiliśmy, to znaczy moja formacja polityczna ustąpiła, przed propozycjami Prawa i Sprawiedliwości i zdecydowaliśmy się, że prokuratora generalnego powołuje prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

Kolejny instrument to odwoływanie prokuratora generalnego w przypadkach określonych w art. 10d ust. 2 ustawy, a więc: zrzeczenia się funkcji, skazania prawo-

mocnym wyrokiem sądu, niezdolności do pełnienia obowiązków ze względu na stan zdrowia. Wymieniłem instrumenty będące w gestii drugiego organu po Sejmie, który ma uprawnienia kontrolne wobec prokuratora.

Trzecim organem jest prezes Rady Ministrów, a sprawowana przez ten organ kontrola przejawia się w udziale w powoływaniu prokuratora generalnego w procedurze kontrasygnaty, normalnym trybie właściwym dla wszelkich decyzji prezydenta Rzeczypospolitej.

Następny instrument to występowanie z wnioskiem do prezydenta Rzeczypospolitej o odwołanie prokuratora generalnego ze względu na stan zdrowia, a także przyjmowanie rocznego sprawozdania prokuratora generalnego. I tu jawi się cała gama możliwości kontroli nad pracą prokuratora generalnego.

Kolejne uprawnienie to możliwość żądania dodatkowych informacji na temat związany ze strzeżeniem praworządności lub ściganiem przestępstw, art. 10e proponowanej ustawy.

I wreszcie możliwość żądania odwołania prokuratora generalnego przez Sejm większością, jak powiedziałem, 2/3 głosów w przypadku odrzucenia sprawozdania albo sprzeniewierzenia się ślubowaniu. Mówiłem już państwu o tym przed chwilą.

Czwartym organem, ostatnim, jest minister sprawiedliwości. Jakie ma on uprawnienia kontrolne? Otóż może, po pierwsze, wnosić o pociągnięcie prokuratora generalnego do odpowiedzialności dyscyplinarnej, art. 10c, po drugie, opiniować roczne sprawozdania, art. 10e, po trzecie, tworzyć jednostki organizacyjne prokuratury, art. 17 ust. 13, po czwarte, ustalać regulamin wewnętrzny urzędowania prokuratury, art. 18. Po piąte, minister sprawiedliwości jest członkiem Krajowej Rady Prokuratury i zwyczajowo prowadzi te spotkania.

Takie są ustawowe uprawnienia. To jest moja odpowiedź na pańskie pytania. Gdybym nie wyczerpał zagadnienia, to gotów jestem, Panie Senatorze, rozwinąć tę odpowiedź.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze pytania?

Omówimy teraz opinię Biura Legislacyjnego, a później wrócimy do pytań i dyskusji. Bardzo proszę, Panie Legislatorze, o przedstawienie opinii na temat ustawy.

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu

Mirosław Reszczyński:

Mirosław Reszczyński, legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu. Panie Przewodniczący! Panie Ministrze! Szanowni Państwo!

Biuro Legislacyjne zgłosiło pięć poprawek do przedmiotowej ustawy. Poprawki są zawarte w opinii na temat ustawy. Przedstawię w skrócie propozycje poprawek, a później możemy ewentualnie do nich się odnieść.

Poprawka pierwsza. W art. 1 w pkt 8 proponuje się skreślić lit. b z tego względu, że ten zapis nie zawiera żadnej nowości normatywnej. Jego znaczenie merytoryczne jest tożsame ze znaczeniem przepisu dotychczasowego.

Poprawka druga dotyczy art. 1 pkt 10 i odnosi się do przepisu art. 13 ust. 5 ustawy o prokuraturze, w którym w zdaniu drugim występuje niewłaściwe odesłanie. Wobec tego proponuje się zastąpić wyrazy „ust. 2 i 3” wyrazami „ust. 3 i 4”.

Poprawka trzecia dotyczy art. 17 ust. 2 ustawy o prokuraturze, w którym proponuje się po wyrazach „jednostki organizacyjne” dodać wyraz „prokuratury”.

Proponowana poprawka czwarta polega na skreśleniu w art. 17 w ust. 17 ustawy o prokuraturze wyrazów „z zastrzeżeniem ust. 18”.

Poprawka piąta polega na zmianie odesłania. W przepisie art. 24 w pkt 6 proponuje się zastąpić wyrazy „art. 10f ust. 2” wyrazami „art. 10f ust. 1”. Dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Dziękuję.

Może od razu poproszę o ustosunkowanie się, tak na gorąco, przedstawiciela ministerstwa.

Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma:

Jeżeli pan przewodniczący pozwoli, poproszę pana ministra doktora Zbigniewa Wronę o zabranie głosu.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Dobrze, proszę bardzo.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Dziękuję.

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze! Wysoka Komisjo!

Chciałbym powiedzieć o kwestii dotyczącej nadzoru, jeżeli państwo pozwolą. Pan minister bardzo precyzyjnie i szczegółowo wymienił wszystkie instrumenty, które określa ta ustawa, ale chciałbym dodać, że my w ogóle nie wchodzimy w tej ustawie w inną sferę nadzoru, która nadal będzie funkcjonowała tak, jak teraz funkcjonuje, czyli sferę nadzoru procesowego. Wszystkie decyzje prokuratorskie o odmowie wszczęcia i o umorzeniu niekorzystne dla pokrzywdzonego, niekorzystne dla stron, będą mogły być skarżone i będą podlegały kontroli instancyjnej prokuratorów nadrzędnych, a potem sądu, bo właściwie już teraz, zgodnie z kodeksem postępowania karnego, większość decyzji prokuratora może być w ostateczności zaskarżona do sądu. A zatem pamiętajmy, że my nie znosimy tą ustawą nadzoru procesowego, nie ingerujemy w ten nadzór.

Chciałbym teraz ustosunkować się do uwag szczegółowych. Jeżeli chodzi o pierwszą uwagę legislacyjną, to wydaje mi się ona niezasadna. Proszę zwrócić uwagę, że proponowany przez nas art. 11 ust. 3 zawiera pewną nowość normatywną w stosunku do tego brzmienia, które obowiązuje. Mianowicie uwzględniamy tutaj istotną dla nas kwestię. Kandydaci do objęcia stanowiska prokuratorskiego mają być zgłaszani przez Krajową Radę Prokuratury. To jest nowość, na tym polega różnica między obecnym a proponowanym stanem normatywnym. Dlatego uważam, że ta poprawka jest niezasadna.

Druga poprawka dotyczy art. 13 ust. 5 ustawy o prokuraturze w wersji uchwalonej przez Sejm i rozpatrywanej przez Wysoką Komisję. Rzeczywiście nakazuje się tutaj stosować przepisy ust. 2 i 3, a powinno być: ust. 3 i 4. Jest to przeoczenie, które jest

skutkiem wprowadzanych zmian, jako że pewne numeracje zmieniały się w toku prac. Rzeczywiście powinno być: ust. 3 i 4. Sprawdziliśmy to, a więc to jest słuszna poprawka. Mamy co do tego pewność, sprawdziliśmy to na sto procent.

Jeśli chodzi o poprawkę trzecią, to powiem tak: gdyby nie to, że istotnie poprawka druga jest absolutnie zasadna, bo jest pomyłka w numerach i trzeba to poprawić, to twierdziłbym, że poprawka trzecia nie jest konieczna. Ponieważ jednak poprawka druga jest konieczna, to nie sprzeciwiam się poprawce trzeciej, bo ona doprecyzowuje, że chodzi o pozostałe jednostki organizacyjne prokuratury. To wynika z kontekstu, a więc doprecyzowanie nie jest konieczne, ale można to wprowadzić.

Poprawka czwarta dotyczy art. 17 ust. 17. Propozycja poprawki jest następująca: w artykule skreśla się wyrazy „z zastrzeżeniem ust. 18”. Art. 17 brzmi: „W Prokuraturze Generalnej tworzy się, w zależności od potrzeb, departamenty i biura. W ramach departamentów i biur mogą być tworzone wydziały lub inne komórki organizacyjne. W prokuraturach apelacyjnych i okręgowych mogą być, z zastrzeżeniem ust. 18, tworzone wydziały” itd. Nie wiem, dlaczego to zastrzeżenie jest niezasadne. Muszę przeczytać uzasadnienie.

(Brak nagrania)

Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma:

Myślę, że sprawa polega na tym, Panie Przewodniczący, iż pierwsze zdanie w ust. 17 brzmi: „W Prokuraturze Generalnej tworzy się, w zależności od potrzeb, departamenty i biura”, czyli zostawia się możliwość, pewną swobodę tworzenia, natomiast w ust. 18 uściśla się tę swobodę w ten sposób: „W prokuraturach apelacyjnych tworzy się wydziały postępowania sądowego, wydziały do spraw wizytacji i okresowej oceny prokuratorów oraz wydziały do spraw przestępczości zorganizowanej i korupcji”. Tworzy się je obowiązkowo. Tutaj jest ściśle ustalony katalog wydziałów tworzonych w prokuraturach apelacyjnych. W innych może być swoboda.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Zbigniew Wrona:

Tak, uważam, że poprawka jest niezasadna. Odczytałem to na gorąco i uważam, że ta poprawka nie jest zasadna, bo, tak jak powiedział pan minister, jest obowiązek powołania tych wydziałów w prokuraturach apelacyjnych, natomiast zgodnie z ust. 17 istnieje swoboda: mogą być tworzone wydziały oraz samodzielne lub wchodzące w skład wydziałów działy. Tutaj jest określony obowiązek utworzenia akurat tych wskazanych wydziałów, dlatego to zastrzeżenie w moim przekonaniu jest jak najbardziej celowe, zasadne.

I wreszcie ostatnia uwaga legislacyjna, dotycząca art. 24 pkt 6. Przedmiotem proponowanej poprawki jest złe powołanie się.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, faktycznie, znowu jest błąd w numeracji. Wypada się zgodzić i podziękować panu legislatorowi, że to zauważył. Powinien być powołany art. 10f ust. 1, a nie art. 10f ust. 2.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dostrześliśmy jeszcze dwie kwestie, analizując w czasie ogólnej dyskusji szczegółowe poprawki. Pani dyrektor to dostrzegła i chciałbym prosić panią dyrektor o przedstawienie tego. Mianowicie pomyłona została numeracja. Prosiłbym bardzo panią dyrektor o omówienie tych kwestii.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Proszę bardzo.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjno-Prawnego
w Ministerstwie Sprawiedliwości**

Grażyna Stanek:

Szanowni Państwo Senatorzy!

W trzecim czytaniu w Sejmie został przyjęty wniosek mniejszości, który prowadzi do tego, że w efekcie prokuratora generalnego będzie powoływał tylko prezydent. W związku z tym ta zmiana przyjęta w trzecim czytaniu wymagałaby również zmiany w art. 10a ust. 4, który dotyczy ślubowania składanego przez prokuratora generalnego. Brzmienie tego przepisu było dostosowane do stanu, w którym mógł powoływać zarówno prezydent, jak i premier. Skoro w tej chwili jest jeden organ powołujący prokuratora generalnego, należałoby wrócić do tekstu poprzedniego, zgodnie z którym prokurator generalny składa ślubowanie przed prezydentem, a nie przed organem, który go powołał.

Druga kwestia, na którą zwróciliśmy uwagę, jest natury stricte legislacyjnej. Skreślenie art. 59 w ustawie o prokuraturze wymaga również zmiany w obrębie art. 64, nienowelizowanego, w którym jest odesłanie między innymi do art. 59. A zatem zmiana w tym zakresie polegałaby na skreśleniu w art. 64 odesłania do art. 59. Dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Dziękuję bardzo.

Powracamy do dyskusji.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos?

Czy pan legislator chce ewentualnie uzupełnić swoje wnioski lub ustosunkować się do wniosków, które przedstawiło przed chwilą ministerstwo?

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu

Mirosław Reszczyński:

Panie Przewodniczący, Biuro Legislacyjne nie wnosi uwag do ostatnich dwóch wniosków legislacyjnych przedstawionych przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Chciałbym natomiast odnieść się do stanowiska ministerstwa dotyczące uwagi pierwszej. Oczywiście zmiana w tym przepisie polega tylko na tym, że dodaje się wyrazy „ogłoszone przez Krajową Radę Prokuratury”. Chciałbym zwrócić uwagę, że zgodnie z brzmieniem ust. 1 w tym artykule prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz prokuratorów wojskowych powołuje prokurator generalny na wniosek Krajowej Rady Prokuratury”. Tak więc nie ma innych kandydatów niż kandydaci zgłoszeni przez Krajową Radę Prokuratury. A więc przy braku zmiany ust. 3 niejako zakres merytoryczny będzie taki sam. Dziękuję.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Chcieliśmy – taki był zamiar projektodawców – zaakcentować w tym przepisie, że tu się coś istotnego zmienia, bo on jest adresowany również do komendanta głównego Policji i stąd jest położony akcent na zgłoszeniu przez Krajową Radę Prokuratury. Chodzi tu o wszystkich kandydatów.

**Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Mirosław Reszczyński:**

Mam jedno pytanie. Czy są możliwi inni kandydaci niż kandydaci zgłoszeni przez Krajową Radę Prokuratury?

(Brak nagrania)

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Mogłyby być takie sytuacje, w których niezgodnie z procedurami ktoś zgłaszałby swoją kandydaturę i wtedy taka osoba nie podlegałaby opiniowaniu przez komendanta głównego Policji.

**Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Mirosław Reszczyński:**

Czy to znaczy, że prokurator generalny mógłby powołać osobę inną niż osoba zgłoszona na wniosek Krajowej Rady Prokuratury?

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Nie mógłby, ale ta osoba mogłaby na przykład żądać opiniowania swojej kandydatury przez komendanta głównego Policji, bo chciałaby być prześwietlona, chciałaby pokazać, że ma wszystkie kwalifikacje. Dlatego chcemy zaakcentować, że tu chodzi tylko o tych, którzy są zgłoszeni przez Krajową Radę Prokuratury, w trybie przewidzianym w ustawie.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjno-Prawnego
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Grażyna Stanek:**

Jeszcze słowo. Ustawa przewiduje nowy tryb powoływania na stanowiska prokuratorskie – w drodze konkursu. Kandydaci sami będą zgłaszali się do objęcia stanowiska prokuratorskiego, natomiast wskazuje się w ust. 3, że chodzi o opiniowanie kandydatów, którzy zostali zgłoszeni przez Krajową Radę Prokuratury, i że dotyczy to również etapu w procesie opiniowania kandydatów. Dopiero na tym etapie zasięga się opinii, bo chodzi o wymóg nieskazitelności charakteru, kiedy kandydat jest już zaopiniowany przez Krajową Radę Prokuratury.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

To jest uzupełnienie tego, o czym mówiłem. Mamy zgłaszanie się przez samych siebie. Nasuwa się pytanie, czy komendant główny ma obowiązek opiniować kandydatury wszystkich, którzy zgłaszają się do konkursu, czy tylko tych, którzy zostali wybrani i zgłoszeni przez Krajową Radę Prokuratury. A więc to jest bardzo istotna normatywnie treść.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Dziękuję.

Proszę państwa, dyskusja jest otwarta, można zabierać głos, chyba że nie ma w tym zakresie pytań, wątpliwości.

Proszę bardzo, pan senator Gogacz.

Senator Stanisław Gogacz:

Panie Przewodniczący, mam pytanie, które kieruję do pana ministra, dotyczące nowelizowanego art. 17 ust. 13–15. Zawarte jest tam sformułowanie, jeżeli chodzi o uprawnienia ministra sprawiedliwości: „po zasięgnięciu opinii”. Zdaję sobie sprawę, że ministerstwo musi mieć jakiś nadzór, bo to wynika z istoty funkcjonowania państwa, o czym zresztą wcześniej tu mówiono, ale proszę się ustosunkować do takiej kwestii. Kiedy mówimy o zasięgnięciu opinii, to możemy sobie wyobrazić, że opinia może być i negatywna, i pozytywna, więc w sumie funkcja prokuratora generalnego, zgodnie z tym zapisem, jest, można powiedzieć, żadna. Zastanawiam się nad użyciem określenia „uzgodnienie”. Uzgodnienie zakłada, że prokurator generalny powinien wyrazić zgodę. W zasadzie te przepisy nie różnią się od zawartych w obecnie obowiązującej ustawie. Zgodnie z nimi o wszystkim decyduje minister sprawiedliwości. Szczególnie w odniesieniu do struktury organów prokuratury sprawa jest oczywista, jeżeli chodzi o rolę ministra. Panie Ministrze, czy nie byłoby wskazane, jeśli chodzi o właściwość powszechnych jednostek organizacyjnych itd. – ust. 14 – żeby większy był w tym udział prokuratora generalnego? Dziękuję bardzo.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Proszę bardzo.

Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Ust. 13 i następne są przejawem uprawnień ministra sprawiedliwości, czyli właściwie rządu, a więc legalnie wybranej władzy wykonawczej, a przedtem ustawodawczej, do tworzenia i znoszenia prokuratur apelacyjnych, okręgowych i rejonowych. Dlaczego pozostawiono takie uprawnienie ministrowi sprawiedliwości? Po pierwsze, z przyczyn konstytucyjnych. To jest sprawa pierwsza. Po wtóre, znoszenie i powoływanie prokuratur apelacyjnych, okręgowych i rejonowych może się odbywać tylko i wyłącznie przy zrozu-

mieniu możliwości finansowych państwa i odpowiedzialności za finanse państwa. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwała budżet na wniosek rządu. Wielkość pieniędzy, które można przeznaczyć na działania prokuratury i sądów, jak również na wszystkie inne sfery życia państwowego, jest uzależniona od możliwości Skarbu Państwa, od portfela narodowego. W związku z tym słusznie w ustawie pozostawia się ministrowi sprawiedliwości, który jest częścią rządu, uprawnienie, aby określał, jakie są możliwości finansowe działania wymiaru sprawiedliwości. To jest realizacja tego uprawnienia. Dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze pytania?

Proszę, pan profesor Kieres.

Senator Leon Kieres:

Przeczytałem ostatnio w prasie na temat zastrzeżeń dotyczących statusu prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej. Nie jest to mój pogląd, który w tej chwili wyrażam. Chodzi o nowelizację art. 19. Przeczytałem o tym w gazetach. Wie pan, Panie Ministrze, o co chodzi? Mianowicie, o ile dobrze zapoznałem się z tymi informacjami – proszę mnie sprostować, bo może się mylę – to zgodnie z nowelizacją art. 19 ustawy o IPN prokuratorów głównej komisji oraz oddziałowych komisji powołuje prokurator generalny na wniosek Krajowej Rady Prokuratury oraz odwołuje na wniosek prezesa Instytutu Pamięci Narodowej. Otóż zgłaszane są zastrzeżenia co do... Może zapytam inaczej: czy odwołanie prokuratorów z Instytutu Pamięci Narodowej oznacza ich powrót do prokuratury powszechnej? Zgłaszane są zastrzeżenia co do tego, że takiej gwarancji nie ma.

Jeszcze raz podkreślam, że to nie jest mój pogląd. Przeczytałem wczoraj czy przedwczoraj uwagę, że w odróżnieniu od obowiązującego stanu prawnego – zresztą został on wprowadzony po moim odejściu z instytutu, żeby nie było co do tego wątpliwości; obecnie obowiązujący stan prawny jest taki, że prezes instytutu może zwracać się do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego o odwołanie prokuratora z korpusu prokuratorów IPN i jego powrót do prokuratury powszechnej – ten przepis takiej gwarancji nie daje. Chyba nawet zacytowano opinię przedstawiciela Ministerstwa Sprawiedliwości, z której wynikało, że nie wolno pozostawiać w kompetencjach prezesa Instytutu Pamięci Narodowej prawa do decydowania o losach prokuratora IPN po jego odwołaniu, bo w ten sposób następowałaby polityzacja korpusu prokuratorów w IPN. Czy słyszeliście, Panowie, czy pan słyszał, Panie Ministrze, o tego rodzaju zarzutach? Chyba przedwczoraj przeczytałem taką notatkę prasową z Instytutu Pamięci Narodowej. Nikt ze mną nie rozmawiał na ten temat. Tylko pytam o to.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Proszę bardzo.

Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma:

Pan profesor na pewno pamięta sytuację sprzed kilku miesięcy, kiedy prezes Instytutu Pamięci Narodowej zwrócił się do mnie, abym odwołał jedenastu prokurato-

rów. Powrócili oni do swoich jednostek. Niektórych z nich przesunąłem do innych jednostek niż pierwotne. Ust. 1 w art. 19 brzmi tak: „Prokuratorów Głównej Komisji oraz oddziałowych komisji powołuje Prokurator Generalny na wniosek Krajowej Rady Prokuratury oraz odwołuje na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej”. Sądzę, że sytuacja jest jasna, tak mi się wydaje. Nie ma obowiązku dotyczącego powrotu do jednostek macierzystych. Moim zdaniem to jest zupełnie jasna sytuacja. Sprawy dotyczące tego, czy odwołany prokurator będzie chciał pracować w prokuraturze powszechnej, czy gdzie indziej, czy będzie chciał być notariuszem, adwokatem, radcą, należy pozostawić, moim zdaniem, materii pozaustawowej. Tak mi się wydaje. Poproszę jeszcze doktora Zbigniewa Wronę, podsekretarza stanu, żeby wypowiedział swoją opinię na ten temat, jeżeli pan przewodniczący pozwoli.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Proszę bardzo.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Dziękuję bardzo.

Moim zdaniem problem nie jest związany z tą nowelizacją. Proszę zwrócić uwagę, że jest tutaj symetria pomiędzy losem prokuratorów głównej komisji oraz prokuratorów Biura Lustracyjnego, to jest ust. 1. Prokuratorów głównej komisji oraz oddziały komisji prokurator generalny powołuje na wniosek Krajowej Rady Prokuratorów, a odwołuje na wniosek prezesa Instytutu Pamięci Narodowej. Tak samo prokuratorów Biura Lustracyjnego i prokuratorów biur oddziałowych prokurator generalny powołuje na wniosek krajowej rady oraz odwołuje na wniosek prezesa Instytutu Pamięci Narodowej. Zetknąłem się w dyskusjach, w rozmowach z tym, czy uzasadnione jest takie równoległe traktowanie właśnie tych biur.

Senator Leon Kieres:

Chodzi o kwestię następującą. Odwołanie jest na wniosek prezesa, a powołanie następuje na wniosek nie prezesa, jak było do tej pory, lecz Krajowej Rady Prokuratury. Może o to chodzi?

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Nie czytałem tego artykułu, ale pamiętam, że w dyskusjach wysuwane były argumenty, że prokuratorzy głównej komisji mają teraz taki sam status jak prokuratorzy Biura Lustracyjnego. O to jednak nam chodziło. Zetknąłem się z tym problemem w rozmowach.

Senator Leon Kieres:

Panie Ministrze, być może chodzi o tryb powołania, a więc o to, że z wnioskiem występuje nie prezes IPN, lecz Krajowa Rada Prokuratury. Odwołanie następuje na wniosek.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Chodziło nam o to, żeby tryb powoływania zarówno prokuratorów IPN, jak i prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury i powszechnych był ten sam, czyli by następowało to na wniosek Krajowej Rady Prokuratury. Natomiast wniosek prezesa instytutu jest konieczny, aby zakończyć współpracę.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Panie Ministrze, proszę.

Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma:

Sądzę, że chodzi o zadbanie o to, aby powoływani prokuratorzy odpowiadali wymaganiom profesjonalnym, które stawia się prokuratorom. W naszym przekonaniu Krajowa Rada Prokuratury jest odpowiednim organem, jeśli chodzi o dokonywanie oceny, czy kandydat na prokuratora w Biurze Lustracyjnym bądź w głównej komisji odpowiada rygorom i warunkom, jakie stawia się prokuratorom w sensie ogólnym. Odwołanie jest natomiast czynnością drugorzędą w tym sensie, że prezes Instytutu Pamięci Narodowej uważa, że nie chce współpracować z prokuratorem, który spełnia profesjonalne wymagania. W tym wypadku nie chodzi o profesjonalne wymagania, lecz po prostu jest potrzebna zwyczajna władza dyskrecyjna prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, który chce lub nie chce współpracować z prokuratorem, którego walory profesjonalne oceniła już Krajowa Rada Prokuratury. Sądzę, że ta sytuacja zarówno powołania, jak i odwołania jest prawidłowo ujęta.

Senator Leon Kieres:

Zgadzam się z panem, Panie Ministrze, bo mnie samemu nie udało się wprowadzić tego rozwiązania w czasie mojej kadencji w wyniku sprzeciwu prokuratorów, którzy nie chcieli, aby prezes miał kompetencje do składania wniosków adresowanych do ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego o ich powrót do prokuratury powszechnej. Prosiłbym jednak, żeby pan minister – wspólnie z zespołem – powrócił do tej kwestii do czasu czytania tej ustawy w Senacie. Mianowicie powołanie następuje na wniosek Krajowej Rady Prokuratury. Czy tutaj jest wypełniony tryb? To znaczy czy sama Krajowa Rada Prokuratury będzie decydowała o liczbie stanowisk, o obsadzie, bez inicjatywy organów IPN?

Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma:

Sytuacja jest jasna, bo możliwości finansowe prezesa Instytutu Pamięci Narodowej są określone budżetem. Cały czas musimy pamiętać, że to, jaki będziemy mieli wymiar sprawiedliwości, zależy od tego, ile będzie pieniędzy w portfelu narodowym, czyli w budżecie państwa. Na straży tego stoi oczywiście, po pierwsze, władza wykonawcza, po wtóre, władza ustawodawcza. Ilość pieniędzy, które mogą posłużyć do tworzenia określonej liczby stanowisk w Instytucie Pamięci Narodowej, zależy od możliwości finansowych państwa. Moim zdaniem rozwiązanie jest prawidłowe. Nie określa się do-

kładnie, ile, kto, co i jak. Są określone możliwości, o których decyduje Sejm, Senat i później pan prezydent, na wniosek rządu, i w ramach tych możliwości prezes Instytutu Pamięci Narodowej ma określone możliwości, jeśli chodzi o liczbę etatów.

Mówimy natomiast o czymś innym, o trybie powołania. Na straży tego, aby prokuratorem Instytutu Pamięci Narodowej był prokurator prawdziwy, a nie prokurator przygarnięty nie wiadomo skąd, stoi Krajowa Rada Prokuratury i ona decyduje o tym, kto może być prokuratorem. To natomiast, czy z takim prokuratorem oraz innymi profesjonalnie przygotowanymi do pracy w Instytucie Pamięci Narodowej prokuratorami chce pracować prezes Instytutu Pamięci Narodowej, jest jego sprawą. Nasza ustawa daje swobodę prezesowi. Nie chciałbym tego zmieniać, bo sądzę, że pan jako były prezes Instytutu Pamięci Narodowej byłby niezadowolony, gdyby pewnego dnia otrzymał papiery z Krajowej Rady Sądownictwa, z których by wynikało, że my uważamy, iż dany prokurator się nie nadaje, więc go z tego miejsca przesuwamy.

Senator Leon Kieres:

Zgadzam się z panem ministrem.

(Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma: To bardzo się cieszę.)

Prosiłbym jednak o wyjaśnienie, ustalenie, czy rzeczywiście ta procedura powoływania, tu uregulowana, wystarcza. Kto inspiruje Krajową Radę Prokuratury, jeśli chodzi o powołanie prokuratora? Pan minister wyjaśnił to bardzo rzeczowo i kompetentnie z punktu widzenia problematyki finansowej.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Do tej pory to prezes składał wniosek. Następowало to na wniosek prezesa instytutu. Przepisy regulaminowe zawarte były w statucie IPN, w którym było zapisane, że prezes ogłasza konkurs, przeprowadza rozmowy. Profesor Kulesza, dyrektor Departamentu Kadr w Ministerstwie Sprawiedliwości i ja niegodny rozmawialiśmy, pamiętam, na temat siedmiuset różnego rodzaju wniosków dziewięćdziesięciu prokuratorów. Zawsze to były wnioski do ministra sprawiedliwości.

Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma:

Pozwoli pan, Panie Profesorze, że przywołam art. 14b ustawy o zmianie ustawy o prokuraturze, zaprojektowany przez nas. To jest na stronie 10 druku. Ust. 9 tego artykułu, który znajduje się na stronie 11, brzmi: „Prezes Instytutu Pamięci Narodowej po stwierdzeniu spełnienia wymogów formalnych zgłoszenia złożonego w terminie oraz stwierdzeniu spełniania przez kandydata warunków do objęcia stanowiska prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu zarządza sporządzenie oceny kwalifikacji kandydata przez wyznaczonego prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej”. A ust. 11 brzmi: „Prokurator Generalny, Minister Obrony Narodowej i Prezes Instytutu Pamięci Narodowej przedstawiają Krajowej Radzie Prokuratury zgłoszenia kandydatów na stanowiska odpowiednio prokuratorów Prokuratury Generalnej, prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury albo – uwaga – prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej”. Czy to pana profesora zadowala, czy nie?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Dziękuję bardzo.
Czy są jeszcze pytania, zgłoszenia?
Pan senator Gogacz.

Senator Stanisław Gogacz:

Chciałbym się upewnić, jako że, nowelizując art. 8a, wprowadzamy zapis: prokurator bezpośrednio przełożony, natomiast pozostawiamy niezmieniony art. 8b. Stan prawny ma być taki, jaki jest. Nie jestem praktykiem i trudno mi wyobrazić sobie, jak to wszystko funkcjonuje, ale czy nie jest tak, że, pozostawiając art. 8b, doprowadzamy do takiej sytuacji, iż prokurator przełożony, jeśli nie będzie dodany wyraz „bezpośrednio”, będzie zlecał jakieś działanie prokuratorom, którzy są usytuowani w strukturze kilka szczebli niżej, bo będzie działał ponad prokuratorem bezpośrednio przełożonym, a prokuratorowi bezpośrednio przełożonemu pozostawiamy te kompetencje, jakie zostały określone w art. 8a, który wprowadzamy? Proszę mi wytłumaczyć, czy tu nie ma kolizji, jeśli chodzi o działanie prokuratury, w momencie, kiedy w art. 8a wprowadzamy sformułowanie „bezpośrednio przełożony”, a w art. 8b jest określenie „przełożony”. Dziękuję.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Wysoka Komisjo! Panie Przewodniczący! Panie Ministrze!

Art. 8b jest konsekwencją hierarchicznego ustroju prokuratury. Rzeczywiście jest tak, że zasada substytucji, bo o to chodzi, sięga trochę niżej. Bezpośrednio sięga do niższego stopnia, ale przekazanie czynności może nastąpić jeszcze niżej. Chodzi jednak o przekazanie czynności, której prawo nie zastrzega dla przełożonego. On może ją, zgodnie z zasadą substytucji, powierzyć nawet prokuratorowi niższego szczebla. Podkreślam jednak, że prokurator, któremu czynność została powierzona, zachowuje pełne prawo swobody i to on odpowiada za to, jak tę czynność wykona.

Art. 8a, ten przyjęty, ma natomiast zupełnie inny cel, ponieważ jest gwarancją samodzielności prokuratora prowadzącego te czynności, dokonującego ich. Z wyższego szczebla prokurator nie może wtrącać się do tych czynności i ich zmieniać lub je uchylać. Jedynie prokurator bezpośrednio przełożony ma takie uprawnienie. Zmiana wymaga formy pisemnej i jest to włączone do akt sprawy. A zatem jest tutaj ograniczenie prawa ingerencji w czynność, w jej treść, i przyznanie prawa do zmiany lub uchylecia. W art. 8b jest natomiast tylko powierzenie czynności, które może nastąpić na jeszcze niższym szczeblu.

Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma:

Chciałbym przypomnieć brzmienie art. 8, który, zgodnie z naszym projektem, otrzymał brzmienie w trzech punktach. Nie wiem, czy pan senator ma przed sobą ten tekst. Kluczowy jest ust. 2: „Prokurator jest obowiązany wykonywać zarządzenia, wytyczne i polecenia przełożonego prokuratora”. I tutaj – uwaga – ważne zdanie, nad któ-

rym pracowaliśmy w Sejmie dłuższy czas: „Zarządzenia, wytyczne i polecenia nie mogą dotyczyć treści czynności procesowej”. To jest bardzo istotne dla swobody działania prokuratora. Dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś pytania, wątpliwości?

Skoro nie ma, to możemy przejść do rozpatrzenia zgłoszonych wniosków do ustawy, które przekształcą się zaraz w propozycje poprawek.

Sytuacja jest taka. Ministerstwo przyjęło trzy wnioski Biura Legislacyjnego, a ponadto zgłosiło dwa wnioski do ustawy. Aby uprościć procedurę, przejmę te wnioski jako propozycje poprawek.

Mam pytanie do senatorów. Czy ktoś chce podtrzymać wnioski, które nie zostały pozytywnie zaopiniowane przez ministerstwo? Chodzi o skreślenie lit. b w art. 1 w pktcie 8, jak również o skreślenie wyrazów „z zastrzeżeniem ust. 18” w art. 17 ust. 17, którego dotyczy wniosek do art. 1 pkt 15.

Nie widzę i nie słyszę zgłoszeń.

W związku z tym, proszę państwa, przystępujemy do procedowania nad poprawkami. Zaczniemy od poprawek zgłoszonych przez Biuro Legislacyjne.

Pierwsza propozycja jest taka, aby w art. 1 w pktcie 10, który dotyczy art. 13 ust. 5, w zdaniu drugim w tym ustępie wyrazy „ust. 2 i 3” zastąpić wyrazami „ust. 3 i 4”. Chodzi o błędne odesłanie.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (5)

Dziękuję. Wszyscy członkowie komisji głosowali za.

W związku z tym nie pytam, kto jest przeciw i kto się wstrzymał.

Następna poprawka dotyczy art. 1 pkt 15, który dotyczy art. 17 ust. 2. Chodzi o to, aby w zdaniu drugim w tym ustępie po wyrazach „jednostki organizacyjne” dodać wyraz „prokuratury”. To jest doprecyzowanie.

Kto jest za? (5)

Dziękuję. Wszyscy obecni członkowie komisji głosowali za.

Możemy przejść do następnej poprawki, która dotyczy art. 1 pkt 22 i odnosi się do art. 24 pkt 6. Tu również chodzi o zastąpienie błędnego odesłania, jak rozumiem.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (5)

Senator Trzeciński też, tak? Dobrze.

Dziękuję bardzo. Wszyscy obecni członkowie komisji głosowali za.

I przechodzimy do dwóch poprawek zgłoszonych przez ministerstwo, które ja przejąłem. Pierwsza poprawka dotyczy brzmienia art. 1.

Może pan legislator przedstawi.

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu

Mirosław Reszczyński:

Pozwolę sobie odczytać proponowaną treść poprawki.

W art. 1 w pktcie 7 proponuje się zastąpić w art. 10a w ust. 4 wyrazy „organem, który go powołał,” wyrazami „Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej”.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Wiadomo, o co chodzi. Chodzi o wskazanie, przed którym organem następuje ślubowanie, czyli przed tym, który powołał.

Kto jest za? (5)

Dziękuję. Wszyscy członkowie komisji głosowali za.

Proszę przedstawić następną poprawkę.

**Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Mirosław Reszczyński:**

Przeczytam redakcję drugiej poprawki zgłoszonej przez stronę rządową, która później może zostać doprecyzowana, natomiast oddaje ona intencję tej poprawki. W art. 64 ustawy, o której mowa w art. 1, skreśla się wyrazy „i 59”. Dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Dziękuję.

To jest zrozumiała poprawka. Chodzi o skreślenie powołania.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

W czasie dyskusji, Szanowni Państwo, Wysoka Komisjo, zauważyłem, że w art. 8 ustawy, który dotyczy nowelizacji ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej, w pkt 2 tego artykułu, który dokonuje zmiany w art. 47, w lit. a, to jest strona 32 sprawozdania, brakuje wyrazu „Narodowej”. W ust. 2 w art. 47 uciekł wyraz...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

...tak, „Narodowej”. A więc proponowałbym poprawkę legislacyjną. Tak intensywnie pracowaliśmy.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Rozumiem, że jest propozycja, abyśmy to naprawili, Panie Ministrze. Dobrze.

(Brak nagrania)

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Może wróćmy do poprzedniej poprawki. Proszę, żeby pan ją sprecyzował, powtórzył, a następnie przystąpimy do głosowania.

**Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Mirosław Reszczyński:**

Jeszcze raz odczytam poprawkę. W art. 64 ustawy, o której mowa w art. 1, skreśla się wyrazy „i 59”. Dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Chodzi o wyeliminowanie odesłania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (5)

Dziękuję. Wszyscy obecni członkowie komisji głosowali za przyjęciem.

Pan minister zgłosił przed chwilą uwagę, ja ją przejmuję jako poprawkę. Wiadomo, o co chodzi, bo przed chwilą poprawka była omawiana. Dotyczy ona pktu 2 w art. 8 ustawy, który odnosi się do art. 47 ustawy o IPN.

Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (6)

Dziękuję. Wszyscy opowiedzieli się za.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Przepraszam bardzo, Wysoka Komisjo, jednak trzeba będzie to zbadać. Nie mam przed sobą tekstu ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej. Niewykluczone, że w którymś artykule tej ustawy został wprowadzony skrót: zwany dalej „Instytutem Pamięci”, ponieważ stosuje się taką technikę. Widzę, że taki sam zapis występuje w lit. c na str. 33. Też jest napisane: „ze środków Instytutu Pamięci”. Nie ma dalej wyrazu „Narodowej”. Jeżeli nie występuje skrót, to trzeba byłoby również i tutaj dodać ten wyraz, czyli wprowadzić poprawkę, ale ponieważ powtarza się to dwa razy, to nabrałem podejrzeń, czy nie został jednak zastosowany skrót w tej ustawie.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Możliwe, Panie Ministrze. Przyjmijmy zasadę, że nowych poprawek czy wniosków w tym zakresie pan minister nie będzie zgłaszał. Pan minister to sprawdzi. My natomiast już tę poprawkę przyjęliśmy, a więc najwyżej na posiedzeniu plenarnym to skorygujemy.

Proszę bardzo.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Beata Mandylis:**

Biuro Legislacyjne to sprawdzi. Jeżeli okaże się, że jest zastosowany skrót, to pozostanie obecny zapis, a jeżeli skrót nie występuje, to trzeba będzie przedstawić propozycję poprawki.

(Głos z sali: O, właśnie.)

(Głos z sali: Tak jest.)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Dobrze, dziękuję.

Proszę państwa, przyjmujemy wniosek, który zgłosiła pani legislator. Biuro Legislacyjne sprawdzi, czy jest zastosowany skrót.

W związku z tym, że poprawki zostały przyjęte, możemy...

Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma:

Kilka słów. O ile pamiętam, nie zastosowano skrótu „Instytut Pamięci” w ustawie. Czy pan profesor mnie poprze? Nie ma tam skrótu.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Panie Ministrze, sprawdzimy to. Możemy natomiast w tej chwili, ponieważ zgłoszone poprawki zostały przyjęte, głosować nad przyjęciem ustawy wraz z przyjętymi poprawkami.

Poddaję ten wniosek pod głosowanie.

Kto jest za przyjęciem ustawy wraz z przyjętymi poprawkami? (5)

Proszę liczyć. Ja się wstrzymam.

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (1)

Dziękuję bardzo.

Wobec tego została nam tylko kwestia ustalenia, kto będzie sprawozdawcą komisji.

Czy ktoś jest szczególnie zainteresowany przedstawieniem tego sprawozdania?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Pan przewodniczący to uczyni. Wszyscy dziękujemy za podjęcie się tego trudu.

W związku z tym wyczerpaliśmy ten punkt porządku obrad.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma:

Na jutro zaplanowane jest posiedzenie Komisji Praw Człowieka, Petycji i Praworządności Senatu. Czy mogę zapytać pana przewodniczącego, czy te poprawki, które zostały wprowadzone, dotrą jutro do komisji? Oczywiście, tak?

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Zapewne tak.

(Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma: Dziękuję bardzo.)

Myślę, że zespół legislatorów bądź pan legislator będzie na posiedzeniu Komisji Praw Człowieka, Petycji i Praworządności i te poprawki będą powielone. Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący, czy można oddać panu prowadzenie?

(Senator Piotr Zientarski: Proszę kontynuować.)

Proszę państwa, pan minister i inni goście będą nas opuszczać. Bardzo dziękuję.

Krótką przerwa techniczna na opuszczenie sali. *(Rozmowy na sali)*

Proszę państwa, możemy kontynuować. Przejdziemy do następnych punktów naszych obrad.

W punkcie drugim przewidziane jest rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego. Jak pamiętam, była to nasza inicjatywa zmiany kodeksu karnego, zainicjowana wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, w związku z powyższym wraca to do nas z Sejmu. Zaczniemy od pani legislator.

Bardzo proszę przedstawić w skrócie opinię Biura Legislacyjnego na temat tej ustawy.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Beata Mandylis:**

Dziękuję serdecznie.

Beata Mandylis, Biuro Legislacyjne.

Bardzo krótko powiem, że przedłożona ustawa była wykonaniem obowiązku dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Niniejsza ustawa została uchwalona przez Sejm na podstawie inicjatywy senackiej. W brzmieniu przedłożenia została przyjęta i przez komisję, i później przez Sejm w trzecim czytaniu.

Jeśli chodzi o treść, przedmiot ustawy, to przedmiotem jest zmiana art. 540 § 2, który został uznany za niekonstytucyjny, ponieważ ograniczał dopuszczalność wznowienia postępowania na korzyść strony tylko do tych przypadków, w których przepis prawny uznany za niekonstytucyjny stanowił podstawę skazania bądź warunkowego umorzenia postępowania, co oznaczało, że tylko w razie wydania wyroku skazującego bądź orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania w przypadku, gdy przepis, który stanowił podstawę tego orzeczenia, został uznany za niekonstytucyjny, można było wznowić postępowanie.

Obecnie przyjęte brzmienie przepisu wprowadza założenie, zgodnie z którym zawsze można wznowić postępowanie na korzyść strony, gdy zostało stwierdzone, że przepis był niezgodny z konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą i na podstawie którego zostało wydane każde orzeczenie. Nie ma już ograniczenia dotyczącego orzeczenia uniewinniającego w przypadku, gdy na przykład pokrzywdzony jest niezadowolony. Trzeba jednak pamiętać o zastrzeżeniu zawartym w dodatkowym zdaniu. Mianowicie wznowienie nie może nastąpić na niekorzyść oskarżonego. To wszystko. Dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Dziękuję bardzo.

Jak rozumiem, ministerstwo nie wnosi zastrzeżeń do tej ustawy.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Nie, nie wnosimy zastrzeżeń. Ostateczna wersja, zawierająca różnice w stosunku do przedłożenia, została opracowana w toku posiedzenia komisji w ścisłej współpracy i w dyskusji z ministerstwem. I to była nasza propozycja.

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Dziękuję bardzo.

Czy są w tym zakresie pytania? Nie ma.

W związku z powyższym możemy przystąpić do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tej ustawy bez poprawek? (6)

Dziękuję. Wszyscy obecni głosowali za przyjęciem.

Kto chciałby być sprawozdawcą?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ja? (*Wesołość na sali*)

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Dobrze, wobec tego przyjmuję ten obowiązek.

Proszę państwa, możemy przejść do następnego punktu porządku obrad.

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Tak? Ale sprawa jest nam znana. Chyba pan profesor to prowadził, a więc jest sprawozdawca.

Proszę państwa, kolejny punkt dotyczy rozpatrzenia ustawy o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. W tym wypadku też inicjatywa była wynikiem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Sprawozdawcą był pan profesor Kieres. Wszyscy mniej więcej pamiętamy, o co chodziło. Jeśli trzeba, to możemy to doprecyzować. I ustawa również została uchwalona w naszej wersji.

(*Senator Leon Kieres: W naszej wersji, bez poprawek.*)

Może nie będziemy czekać na pana legislatora, natomiast zapytam, czy ministerstwo opowiada się za tą ustawą.

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

W pełni popieramy ustawę.

(*Senator Leon Kieres: Chodzi o wyłączenie sędziego przy wznowieniu.*)

Zastępca Przewodniczącego Bohdan Paszkowski:

Tak jest. Dziękuję.

W związku z tym poddaję ustawę pod głosowanie.

Kto jest za przyjęciem tej ustawy bez poprawek? (6)

Dziękuję. 6 osób za, czyli wszyscy.

Czy pan profesor przyjmuje zaszczytny obowiązek i zostanie sprawozdawcą?

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Dziękuję.

W związku z tym porządek obrad został wyczerpany.

Przypominam, że spotkamy się jeszcze o godz. 12.15. Wspólnie z Komisją Regulaminową, Etyki i Spraw Senatorskich zajmiemy się zmianami dotyczącymi Regulaminu Senatu. Posiedzenie odbędzie się w tej sali.

(*Senator Leon Kieres: W tej sali?*)

Tak, w tej sali.

Dziękuję państwu. Dziękuję panu ministrowi oraz przedstawicielom ministerstwa i innych środowisk. Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie Komisji Ustawodawczej.

(*Koniec posiedzenia o godzinie 10 minut 11*)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851